

No. 8.

Seftdeenä, 20. Februar (4. Merz)

1871.

Maffa par gaddu 1 rubl.

Mahditajs.

Meera-finnaas.
 Sefschemmes finnaas. No Behierburgas: pahr seemeefchu floblfchanu. No Pftomas: pahr floblahm.
 Ahriemmes finnaas. No Wahjemmes: pahr friftiteem, las dohoabe fubdu tizziba. No Franzijas: pahr runnas-wihru fapulzi ic. No Parifhes: pahr Pruhfschu uswarrefchanu. No Italijas: pahwesta rubpes pahr Franzijas waldischanu, — Staleschi naiba ar Luneeffchem.
 No Rumanijas: tur taggad meers. No Ameritas: Ameritas Wahzeefchu preels.
 Jaunafahs finnaas.
 Webra leefama runna, las turreta, tad Behnaweechi semmlohpibas beedribu jehla, 7. Dezember 1870. Ka itt dribs warr palitt par isflawetu wihru. Notiftums taggajeja farrä.
 Preiftuma. Laizigas mantas listens. Pasuddis un atfal atrafis. Smeellu fahstini.

Meera-finnaas.

Schinnis deenas atfal deht aiskuttinateem jekkeem un zaur no wehtrahm faraufstahm telegrafa drabtehm, finnaas no Franzijas, la arri no zittahm mallahm, pahr dauds nola-wehufchahs atnahl un dasch'deen' paleefam pawiffam tufschä. Tomehr tit dauds jau irr finnohts, la farschs beigts. Un ka tad arr zittadi warretu buht? Wahzeefchi eenehmufchi wiffas Parifhes fkanstes, warretu katrä brihdi wiffu Parifhi fashaut, ja tee wehl gribbetu pretti fahweht un pretti turretees. Gan jau ir Gambettam draugu netruffa, las leelijahs Wahzeefchem nepadohtees, bet teem titpat ween fpehta, la pee fkeefchanas tahdam putnam, kam fpharni nogreesti. Tad nu schinnis deenas telegrafs atneffis tahdas finnaas, la meera fomiteja Wahzeefchu meera padohmus peenehmufe un parafstijufe, un ta norunna tiffufe aiskubtita us Bordo pilsehtu tautas weetneekeem jeb runnas-wihreem, lai tee apspreefch, woi arri ta peenems, woi ne? Bet fo tad tee zittu warrehs wehletees? Teiz, la zitti gan effobt pretti runnajufchi par to, la tahs finnamas gubernijas Wahzeefchem ja-atdohd. Meera norunnas puntkes effobt fchahdas: Wahzeefchi paturr' Elfaf un Wahz-Lotringu ar Mezzi, bet Belfohri atdohd Frantscheem atpaffa. Frantschi maffa Wahzeefchem 5000 millionus frantu farrateh-

rina, 1000 millionus pirmä gaddä un to zittu pa 3 nah-lameem gabdeem, par fo teem 5 prozentes if gaddä jamaffa. Wahzu farrä-pulki palitts Frantschu apfihmetäs fkanstes tit ilgi, lamehr Franzija wiffa parradu buhs aismaffajufe un pa to laifu, lamehr winni Franzija paleel, Franzijai jagahda pahr winnu ufturnu. Zhfta meera norunna notiffchoht Briffelä, Belgijas pilsehtä. — Fameers pagarrinahs lihds 22tru Februar (6. Merz), jeb tit ilgi, lamehr tautas runnas-wihri meera derribu peenems. Teem laudihm, las taif no Franzijas atfchirtäs semmes daffäs dshwo, nofazzitä laikä ja-atbild, woi gribb palitt tepat pee Wahjemmes, jeb eet us Franziju. — 14tä (26.) Februar keifers no Wer-faljes finnoja keifereenei tä: „Arr dffiki aiskrabtu firdi un patefdams par Deewa fchehlastibu, Lewim finnoju, la meera-norunnafchanas taggadin parafstias. Taggad tit wehl janogaida apftiprinafhana no tautas weetneeku fapulzes Bordo pilsehtä. — 15tä (27.) Februar no Berlines finnoja tä: Berline pufchkota tihri raiba ar farrageem, waffarä wiffi nammi mirdsehs weenäs uggunis. Kad meera derrefchana buhs pabeigta, tad wiffa semme gribb turreht truhwi pehz teem farrä krittufcheem. — Runna, la waldischana meera-derrefchanai par peeminku dauds no fohda, zeetuma un parradeem atfwabbinahs. Krohna-prinzis taifahs no farrä-lauka prohjam reisohht, un papreefch dohfschotees us Mincheni, tur fawu kommandeera ammatu nolitt, tur to bij usnehmis. Meera-derrefchanas isfluddinafchana Franzijai pirmai atwehleta. 17tä Februar (1. Merz) pa telegrafu no Berlines atftrahja fchahda finna: No Werfaljes finno, la Wahzu farrä-pulki fchodeen eegah-jufchi Parifhe un tur palitts, lamehr tautas-weetneeki meera-norunnas buhs apftiprinajufchi. Wehl weenu leetu Frantschi no Wahzeefchem pagehr, prohti to: lai wezzo keiferu Napoleonu winneem isdohd, la winni to warretu apfuhdfeht un tee-fahht par to, la minfch fchohs tahdä pohsta farrä eegahfis. Woi Wahzeefchi tä darrihs, — to maf warr tizzehht.

18tä Februar pehz pufddeenas — tad lihds fchejen jau bij farafstihis, — pa telegrafu no Bordo fchahda finna

nachtuse: „Tantas sapulze schodeen apstiprinaja tahs meera norunnas; 546 runnas-wibri bij ar tahm meera un til 108 tahm pretti.“ Tad nu ar to meers pilnigi noderrehts. — Wehlaki nahza ohtra sinna, ka Wahzeeschu larra-pulki wallar ar Wahzu keiseru Parihse eegahjusch.

Waldischanas awise lassa telegrafa sinna, lo keisers Wilhelms muhsu augstam Keiseram Aleksanderam II. laidis, sinodams, ka meera-norunnas parastitas un tahdas tahs meera-norunnas effoht. Weidsoht schi keisera sinna flann ta:

„Bruchfja nelad to neaismirsihs, ka pateiziba Jums no winnas nahkhs par to, ka tas karschs tahlat naw isplettees. Par to tas Kungs Juchs swehtih. Lihds sawas dschwibas gallam paleeku Juhsu pateizigs draugs. **Wilhelms.**“ Muhsu Keisera Wisaugstaka atbilde us to flann ta: „Es Jums pateizu, ka man tahs meera-norunnas punkttes sinnamas darriusch un preczajohs lihds ar Jums. Lai Deews dohd, ka pastahwigs meers no ta iszektos. Es juhtos laimigs, ka padewigs draugs Jums sawu preeku par to apleezinaht. Lai Deews dohd, ka ta muh' faistidama draudfiba buhtu Muhsu abbejahm walstehm par laimes un flawas galwinezi. **Aleksanders.**“

Gelichsemmes sinna.

No Pehterburgas raksta, ka taggad arri no augstas waldischanas puffes jau effoht nospreests, ka feewischlas lai teel peenemtas arri tahdös ammatös un darrichanas, fur lihds schim til wihreeschi tikka peenemti. Tapat arri pawehlehts feewischlas mahziht tais ammatös, kas winnam ihpafchi peekriht, ka par behrnu-fanehmejahm jeb wezzmahtehm, lo til lohti wajagohht un lo daschäs walsts dalkäs nemas neeffoht. Tad atkal tahs wajagohht mahziht par flimneeku-tohpejahm, par feldscherenehm, bakku-dehstijahm un par apteekerenehm feeweeschu spittatös. Wehl tahs ismahzamas par skohlmeisterenehm, ihpafchi preeksch feeweeschu skohlahm un, kad to par derrigu atrohd, arri wehl preeksch zittahm skohlahm. Bez ta wehl feeweeschem warroht weetas doht pee telegrafu darrichanahm un dauds un daschäs zittäs trohna-lanzelejäs un darrichanas un t. pr.

No Pitomas gubernijas raksta: Ostrowas aprinka waldischana schelohjäh, ka pehrnä 1870tä gaddä gan 29 semneeku skohlak tillufschas cetaitas, bet til 22 ween warrejuschas fahht mahzihu turreht un tahs zittas palikufschas brikwa tadeht, ka skohlmeisteru truhfstoht; arri tahs eefahltas skohlak teekoht mas un retti apmekletas zaur to, ka daudseem pa tahf' un zitti semneeki atkal lohti tuffchi un nabbagi. — Turpretti Simbirskas gubernijas landags nospreedis, skohlmeisterus list ismahziht un preeksch to 3222 rublus doht.

Ahrsemmes sinna.

No Wahzsemmes. Brandenburgas augstaka ewangeliska basnizteesa isladuse sinna un pawehleschanu sawa aprinka mahzitajeem, ka teem jadarra tad, kad tahds no draudses beedreem no kristligas tizzibas atstahjäh un paleel par Juhdu tizzibas beedri. Ar schahdu pasluddinashanu basnizteesa pawehl tahdai apbehdinatai draudsei israhdiht, zil aplam tahds zilwels darriht, kristigu draudsi apbehdinadams, kad peestahjees tahdai draudsei, kas tapat tai laifa, kad

Deewa dehls meesa bij atspihbejis, winnu fainoja, ka arri taggad ar leelako eenaidu pretti stahw un pestifchanas zekku, ka arri to ihstenu gaismu nizzina un atstahj. Tadeht tahdai draudsei, kas weenu sawu beedru us tahdu noschelohjahu wihsi pasaudejuse, wajagohht gan noskumtees un Deewu luhgt, lai ar sawu swehta garra gaismu tahdu maldidamu apgaismo, ka tas sawu maldischanohs lai atfihst ic.

No Franzijas. No turrenes awises dauds lassams pah to leelo runnas-wibru sapulzi Bordo pilzsehä. Kad jau zittas semmes pee tahdahm sapulzehm dauds stribdes dstrd, tad gan Franzija pa laikam arween wairaf. Zil te stribdes un bahrschanahs bijuschas, kas to wissu warr schinni lappä isstahstih. Peeminnesim til, ka paschä pirmä fa-eeschanä tur bijis. 1mä (13.) Februar pulksten 1½ tee runnas-wibri pirmo reis teätera nammä lohpa sagahjusch un tautas-gwardu bataljons ahrpuffe nostahjees us wakti. Jau preeksch runnas-wibru fa-eeschanas zitti laudis brikwös platschös bijusch sagahjusch, stary turreem ir dahmas naw truhfuschas un tautas-gwardu offizeeri. Stary runnas-wibreem bijusch arri tee lungi Diehr, Schil Jawr un Garibaldis, kas jau ahrpuffe tillufchi apfwezinati. Pulksten 2 presidents teizis, ka nu sawu darbu fahfchoht un winnam effoht nupat grahamata peefuhita, kas schim taggad preekschä jalaffa. Garibaldis teiz, ka daschas gubernijas winnu par runnas-wibru wehlejuschas un winsch effoht nahzis sawu prahtu sinnamu darriht un no sawa deenesta atsazitees. Presidents pah to usrunna fanahfuschohs un Garibaldis sawu atlaischanu dabbu. Us presidenta wehlechanu nu Schil Jawr fahf runnaht, ka winsch taggad ka ahrigu buhschanu ministeris sawu beedru wahrdä to tautas aistahwetaju waldischanas ammatu noseekoht runnas-wibru sinna un lai nu tautas aistahwetaji wissu, kas teem jadarroht, darroht ka tehwssemes behrni un t. pr. Winsch zerroht, ka schee taf darrichoht ta, ka Franzijai wiss buhtu par labbu un t. pr. Tad presidente nehmees tohs runnas-wibrus nodallihht dalkäs, katrä dalkä pa 25 wihreem, ta, ka no teem tur sapulzeteem runnas-wihreem isnahfuschas 13 nodalkas. Un kad nu bij noteizis, kas teem darrams, tad patz no sawa sehdeka uszehlahs. Tad Garibaldis noehmis sawu zeppuri no galwas, pazehlees us kahjahm un luhdis, lai winnam patajohht runnaht. Wissi atwehriufchi anis un azzis itt plattas. Weens kleds: „Sapulze jau irr beigta!“ Dhtris atkal: „Juchs runnas-wihra ammatu ne-effat peenehmufchi, tadeht Juchs arr newarrat te runnaht!“ Atkal zits: „Franzijas sapulze Garibaldim newarr aisleegt runnaht, — winnai peenahkhs to klausih.“ — „Runnajeet, Garibaldi,“ ta kleds atkal zitti no leekeem klausitajeem. Wehl zits jauns runnas-wihrs kleds: „Tautas farangstischanas sapulze! Semneeku sapulze! Juchs aishahschat mutti tehwssemes aistahwetajeem! Tad ta beskaumba!“ Zitti klausitaji un arri tautas-gwardi

fleeds: „Lai dšihwo Garibaldis!“ Nu fazekahs leels trohfnis un fajufschana un neko nepalihds, ka runnas-wihri fauz, lai klaufitaji paleel meerâ. Tas pats leelmuttis wehl blaustahs: „Ja, Zuhš effat tif fa-pulzejuſchees ſemneeki, tautas farauſtitaji.“ — „Lai dšihwo Garibaldis!“ tà fleeds 200 balſis us reiſ. „Wai Zuhš turreſat mutti!“ fleeds atkal zitti runnas-wihri, — „zittadi tiſſat iſdſihtu abrà.“ Preſidentſ fauz waktis eekſhâ un leel iſtabu tuſſchiht; us fo tad arr ſaldati tublin ſtahjahs durris un wadda wiſſus abrà. Drihs arri Garibaldis gahja abrà, us diweem atjutanteem atſpeedees, fur ahypuffè wiinna zeenitaji wiinnu apſweizinaja, zeppures zilladami: „Lai dšihwo Garibaldis!“ Kamehr zitti wehl paleel ſtrih-dotees, Garibaldis eekahpj ſawâ karihè un aibrâuſ probjam. Drihs pehz tam wiſſi zitti arr iſklibuſchi. — Tâ eet Frantſchu ſapulzès. — Teiz, ka Garibaldis, nepeteizibu dabbujis — jo daudſi us wiinnu dikti niſni, — tublin eſſoht aiſreiſojis us ſawu ſkapreas ſallu atpalkat.

— Pahr to trohſni, kaſ Nizza iſzehlees, rakſta tà: kad Garibaldis no ſkapreas gahjis us Franziju, republiku aiſſtabweht, tad wiſſch wairs ne-effoht wiſ dohmajis Nizzu preeſch Italias nemt, jo tad ta atkal nahktu pee kehnia waltſes, bet wiſſch gribbejis no Genſ pilſſehtas us turreni pahweſt to beedribu un teeſu, kaſ eedohmajufchi, Giropâ wiſſu karu iſdelbeht. Sinnams, ka wiinnam arr tas ween bij prahtâ, ka Franzijas republika palikſchoht uſwarretaja pahr Wahzeefcheem. Bet kad nu tas iſdewahs zittadi, tad Nizzeefchi gan Garibaldi wehlejuſchi, bet par Italias wihru un kleguſchi: „Lai dšihwo Italias Nizza!“ To nu Garibaldis newarreja pee-nemt un tas no Franzijas turp ſuhtihſ pahrwaldſahka grohſchus zeetaki ſawilla, tà, ka Nizzeefcheem waijadſeja meerâ dohtees. Nizzeefchi pahrtteel no ſweſcheem reiſneekem un ſlimneekem, kaſ tur aiſnahſ padſihwoht, — ja nu ar ſawu nemeeru tohs aiſbaiditu, kaſ tad wiinneem paſcheem buhtu par labbumu? Tapehz teem gan waijadſeſ paſcheem meerâ palikſt.

No Parihſes 4tâ (16.) Febr. rakſtija lahda wiinnu awiſe tà: „Prubſcheem naw nelahda teeſa (relte) Parihſè ee-eet; jo naw wiſ Prubſchi Parihſi uſwarrejuſchi, bet — bads. Ja wiinni eetu zaur Parihſi, fo paſchi naw uſwarrejuſchi, tad tas Wahſemmi preeſch wiſſas Giropas wairat paſemmotu nekâ Franziju.“ Englandes awiſe „Teims“ pretti runna tà: „Frantſchu gailis ar ſchahdu ſawu prettigu dſeedaſchanu jau deesgan nelaimes padarrijis un arri tohs, kaſ wiinnu wehl buhtu kâ aiſſtabwejuſchi, pawiffam atreebina.“ — Bet kad Frantſchu paſchu agrakas uſwarreſchanas pahrluhfo, tad jau drihs atrohd padohmu, woi Wahzeefcheem buhs ee-eet Parihſè, woi nebuhs wiſ. Tas irr: kad apſlatta, kâ wiinni pee ſawahm uſwarreſchanahm darrijufchi. Tiehrs (Thiers) ſawôs ſtahitôs pahr Franzijas konſuta un pirma ſei-

ſera waldſchanu ſakka tà: „Toreis Napoleons I. gribbeja, lai maſchallis Dawuſt par to, fo wiſſch pee Auerſtettes iſturrejis, pirmais ee-eijoht Berlinè un lai no pilſſehtas waldſchanas rehſahm ſanemmoht pilſſehtas atſlehgu. Napoleons pats, pirms Berlinè eegahja, uſturrejahs Potsdamâ; wiſſch tè preeſch ſewis panehma kehniaa Fridrika ſohbenu, wiinna johſtu un wiinna mella-ehrgta ordeni. Napoleons ſohbenu ſalampdams, ſazzija: „Ta irr jauka dahwana preeſch inwalideem, ihpaſchi preeſch teem, kaſ peederr pee Hannovereeſchu armijas. Wiinni teeſcham lihſgmoſees, muhſu warrâ redſedami to ſohbenu, kaſ pee Roſſbachas wiinnus uſwarreja.“ Napoleons ar tahdu gohdu pahr ſchahm eemantotahm leetahm runnadams, pateeſt neapſmeheja wiſ ne Friedrichi, ne arri Prubſchu armiju. 22trâ Oktober 1806 Napoleons kâ uſwarretajis eegahja Berlinè. Wiſſi Berlinèſ eedſih-wotaji bij lahjâs, gribbedami ar ſawahm azzihm to wiſſu redſeht un ſtattitees. Napoleons eegahja no ſaweem gwardeem un wiſſeem leelmanneem un maſchalleem pawaddihts. Wiſſi bij ſkaiſti gebrbuſchees, bet Napoleons ween tahdâ paſchâ proſtâ mun-deerâ, kâ wiſſch mahjâs ſawâ pilli mehdsâ wallahſt. Us Napoleonu wiſſas azzis luhlojahs, lai gan kluffi un behdigi. Wiſſa ta garra uſwarretaju rinda gahja pa to platto Berlinèſ eelu no Scharlottenburgas us Prubſchu kehniau pilli x.“ — Seſchdesmit peezi gaddi no ta laika jau pagahjuſchi; bet ſchee peeminas-ſtahſti tif preeſch pahri gaddeem ſaraktiti un tas pats wihrs, kaſ ſazzijis, ka Frantſchi ar to, ka Berlinè eegahjuſchi, ne-effoht Prubſcheem nekahdu kaunu darrijufchi, — tas pats wihrs taggad ſakka, ka Prubſchi Parihſè ee-eedami, Franzijai leelu kaunu darriſchoht. Kâ tas ſakka lohpa?!

No Italias. Italias waltſes runnas-wihri gribb waldſchanai us apſtiprinaſchanu liſt preeſchâ liſtumus, pehz kurreem wiſſi Jeſuiti no Italias iſraidami abrà. Wiinni tè nemmahs peerahdiht, ka Jeſuiti tàpat waldſchanas darriſchanâs, kâ arri tizzibas leetâs darroht leelu ſlahdi; — wiinni peerahda, ka neweenâ apgabbalâ neko pirms newarrejuſchi pahrtaiſiht us labbu, kamehr Jeſuiti papreeſch nebijuſchi iſdſihtu. Tadeht Jeſuiti eſſoht no wiſſas kehniaa waltſes iſdſennami abrà. Wiinnu ehſas un wiſſas kuſtamas un nekufstamas mantas eſſoht krohna mantu miniſterijai nodohdamas, lai tahs bruhke un tebre preeſch ſkohlahm un kauſchu apgaimoſchanas. Wiſſeem ahſemmes Jeſuiteem waijagohht pehz liſtumu paſluddinaſchanas pa 15 deenahm buht aiſ rohbeſchahm un ja to nedarriſchoht, tad tiſſchoht ar waru iſdſihtu un t. pr. — Tas jau nu lehti probtams, kâ, kad pahweſta warra gurrufe, Jeſuiteem nefur wairs nebuhs meers un palikſchana. Jeſuiti, kaſ us to ween dſennahs, zilwetus turreht aklibâ un dumjibâ, lai zaur to tee wiſſai buhtu pademigi pahweſtam un wiinnu mahzibahm un lai tee palihdſetu zittas tizzibas beedrus waijahſt, tee nefur wairs weetu neatrad-

dibs tahdäs semmäs, sur daudj maš prabta gaisma aufufe. Schinni pašchä gaddu simteni weens pahwests scho Jesuitu beedribu pawiffam bij nozehliz, — bet taggadejs Pius IX. teem attal kahwa pilnä spēhtä darbotees un schee wihrini arr bij tee, kas winnam eeteiza un peespeeda to nemaldibas banfli, — kas kaimu un pohstu ween fataiſija.

— Ta sinna, ka Parihse Bahzeescheem padewusehs, Watikana pilli leelas ruhpes padarrijuse. Pahwests ditti us to tibkojoh, ka Franzija attal tahda waldischana tiftu zelta, kas ar winnu drandšiba stahw un no ka winsch palihdšibu warretu sagardiht. Weena puffed tur strahdajoh, tahda erzerzogene ar sawu bitts-tehwu, Jesuitu generali Betr, lubkodami grabfam Schambor pee waldischanas waras tift un no obtras puffes attal publejotees kardinalis Bonaparte, gribbedams wezzam keiseram, kas Wilhelms höhe dšihwo, palihdšeh sawä krehslä atpaffat tift. Pahwestam buhtoh weena alga, kurru, tad til weenu nu scheem abbeem Frantscheem patiftu iswehleht. Bet tad nu redsams, ka bez swejchas palihdšibas neko newarr isdarriht, tad pahwests, ko ween warredams, darroht tam grabfam Schambor par labbu un ta erzerzogene Sofia Burboneem par labbu, ralsstijuse gan keiseram Wilhelmam, gan arri grabfam Bismarkam, jo abbi winnat labbi pašihstami un winna teem abbeem teituse, ka pahwests arr ta wehlotees. Kardinalam Bonapartem pahwests stanu dewis, ka winsch taggad Watikana ne-effohit wajjadšigs. Bet kardinalim nepatibkohit wis schinni briedi atkahptees un tas pahwestam atbildejis, ka winsch taggad wehl newarroht atkahptees tadeht, ka winna pils Parihse effohit zaur bombardeereschamu daudj pohstita. Tä tad nu gan wehl Watikana dšihwojoh, bet, ta fakohit, aufstā ehnā un jahpigi fajuhthoh, ka jitteem preekschrohkä.

Wehl no Italijas. Italijai stribdis ar Tunis walsti, Afrika, un schis naidš jau til leels, ka fataifabs us karru. Sultans, ka Tunijas wirswaldineels, gan negribb Italijai to palaut, bet Italija pah to nebehdā. Ministeru presidents Tunijas wehstneekam patahwis 8 deenu terminu, sawai waldischana sinnamu darriht, woi ta gribb falihgt ar labbu, woi ne. Ja ne-atbildešohit, ka warr peenemt, tad karru-fuggi bez saweschanahs no Italijas eeschoht us Tuniju.

No Rumanijas sinno, ka tur taggad wifs trohšfnis effohit pagallam, prohti, tas trohšfnis, ko laudis sawä apstulbuschā prabta bij fajehluſchi prett sawu walditaju firštu. Firšta raksti, ar ko winsch no waldischanas gribbejis atteiktees, winneem atwehruschchi azzis, ka eeraudšijuschchi, tahdā nelainē pašchi buhtu eegahsuschees, ja firšts buhtu ašgahjis. Winni pah Franzijas republitu dširdejuschi, arr faktuschchi pehz tahs tralkohit, bet nu eeraudšijuschchi, ka lahgā neubtu isdewees. Taggad wiffi padewigi apnehmuschchees klaufiht waldischana.

No Amerikas. Nujorkas Bahzeeschi stahsta: Mehs preezajamees, bet fluffu, mehs gamilejam, bet mehreni. Bittur ruhž leelgabbali un winnu trohšfnis teel peeklahjigi zaur telegrafu tahfat nests; schē mims tiffai sprahst puddetu forki. Bittur, lai gan sneegs pehdas dšikunā us eelahm, tomehr laudis prozefšiona wihse eet zaur eelahm; schē mehs til dširdejam pah winnu eefnahm. — Mehs tomehr no firšs preezajamees pah to, ka Parihse krittuse un pah to pameeru, ko mehs eeraugam par ballodi ar to eljes-fohla lappu. Mims ka smagga nastā no firšs nokrittuse, tad katrā wakkara wairis newaijag jautah: zil gan schodeen attal buhs krittuschchi? Mehs preezajamees pah sawas tautas uswarreschamu. Un ja mehs arr buhtum flitti tehwišemmes behrni, tad tomehr mims par to pameeru irr jahpreezajahs, jo nu ntubšu dampfuggi attal warr meerigi sawu zettu brault. — Bahzeeschu andelei pinnefli attal nonemiti. Bet mühsu general-konfultis fakka, ka mehs gan eefohit daudj preeksch ta karrā darrijuschchi, tomehr wehl atleekohit daudj to darriht. Winsch fakka, ka tahs trihs andeles pilssehtas ween effohit til daudj darrijuschas, ka wiffa Bahz-Amerika kohpā. To kaimu tal newarram us sewi paturreht, ka mehs til ween darrijuschchi un tadeht usazimajam wiffus, wehl reis rohlu labbatā bahst, lai tehwišemme warr preezatees pah jaweem behrneem, kas kai irr Amerika. — Amerikas Bahzeescheem nu irr gan to preezatees pah to gohdū, jo nu Amerikaneeschchi tohs waitat zeenihs ne ka libds schim, tad tee tur nedrihtsteja ne sawu tehwu wallobū runnajt. Amerikaneeschchi zeeni til tahs tautas, kas karrā bihuschas uswarretajas.

Jannafahs sinnaš.

No Berlines, 18. Febr. (2. Merz.) Wiffa Berline is-pušhota, wiffi laudis us kahjam un preezajahs leelā preekā pah to laimigu isdohschanohs. Us preekschu tiffchoht no-fazzita deena, tad wiffa Bahzsemme reisā tohs meera-swehtlus swehtibš.

— Walsts runnas-deena taggad nolitta us 20tu (8.) Merz.

No Berlines, 19tä Februar (3. Merz.) Schowakkar te buhs leeliffa uggunofchana meera-swehtlus swehtijoh. Weena dalka no Eljases ar Weissenburg pilssehtu peedallihš Baireeschu walstei. Schinnis deenas eefahšs Franzuschu karru-wangneekus atlaišt. Parihse meeriga.

No Bersaljes, 13. (25.) Februar. Awises stahsta, ka Parihses armija 602 karru-lauka-leelgabbalus Bahzu karru-pulleem nodewufe. Parihses stanstēs atradda 1357 ittin derrigus leelgabbalus.

No Stokholmas, 13. (25.) Febr. Rehniku jau daschas deenas drudšis atstahjis, winsch labbojahs ar katru deenu.

Wehrā leekama runna, kas turreta, tad Behrnaweeschi semmfohpibas beedribu zehla, 7. Dezember 1870.

Behrnawas Eggamiffā awise tā laffams:

Mehs fadsirdejam, ka semmes-fohpjei no Behrnawas apgabbala effohit semmes-fohpšchanas beedribu dibbinajuschchi un arri minnetā deenā apspreeschanas labbad fapulzejuschees. Mehs fanehmamees drohſchu duhschu un eegahjam pamaštinahm garr zittu mug-

gürahm istabâ un dsirdejam par to runnaja. Preefsch wisseem nostabjabs J. Tammanns, schihs beedribas tehws, jo winsch irr winnai palihdsejis us lahjahm tapt, un tas eesahfa runnabt. Nu wiffi sazehla sawas ausis un wiffu müttes platti atwehrahs. Winsch runnaja ta: „Mibli semmes-lohpeji, brahli Jggauni! Mehs schodeen effam pirmo reisu scheidt sapulzejuschees, jo lihds schim tas mums pehz likkumeem nebij wehlehts, bet nu jaw no 3fcha Septbr. attauts. Ja nu lahds prassitu, kamdeht tad effam ihsti sapulzejuschees, tad irr schim ta ta atbilde: mehs gribbam weenu semmes-lohpschanas beedribu dibbinabt. — Mehs effam fanahfufchi, ne no nedsihweem, bet no dsihweem ahmineem weenu Jggaunu mahju (naminu) grunteht un usbubweht. Bet lahdu mehs to grunti likkim un ta to naminu buhwesim, lahds winsch tad arri buhs. Mubhu darbs lai irr wihra un probti, kristiga wihra darbs. Ja mehs ta eesahfchim un mubhu darbu ar wihra pastahwibu us preefschu waddisim, tad mums arri Deewa palihdsebas un swehtibas netruhls, us to mehs warram drohschi palantees. — Pehz to dibbinataju leelatas dalkas wehleschanahs, weddu tahs beedribas darrischanas pehz mannas eespehshanas us preefschu. Taggad mums irr attahschana rohkâs un zessch appatsch lahjahm, lai tik nu Deews dohd laimi un wesselibu strahdabt im runnabt. Lihdsu man atwehleht lahdu wahrdus par schihs beedribas eesahfchim runnabt. Naw neweena Jggauna, kirsch jaw buhtu no jawa wezzehwa dsirdejis jeb is lahds gramatas lassijis, ka Jggaumeem semmes-lohpschanas beedriba jaw effoht bijuse. No tam mehs redsam, ka laifi un ar winneem zilwefi irr sawadaki palikkufchi; tik mums irr isdewees buht teem tahs pirmas semmes-lohpschanas beedribas dibbinatajeem Behrnawas apgabbalâ. Bet daschs warretu warrubht sazjibt: Lehrpatâ jaw lahdu pufsgaddu pastahw Jggaunu semmes-lohpschanas beedriba. Ta nu gan irr, bet winna beedriba naw wairaf, ka tik mubhu beedribas dwihnu mahfa. Ta nodohma, semmes-lohpschanas beedribu dibbinabt, irr Behrnawas apgabbalâ agraki fahfufe dihg, nekâ Lehrpatas apgabbalâ, jo preefsch 10 gaddeem fanehmahs scho nodohmu dsihwinabt, bet daschu leetu labbad neespehja. Preefsch 2 gaddeem fahla attal scho leetu pahrspreest un raudsiht gallâ west. — Tee likkumi (statutes) no Behrnawas un Lehrpatas beedribahm tappa foreij lohpa us Pehterburgu ministerijai preefsch apstiprinahshanas nosubtiti, bet pahrnahza daschadi pahrgrohsiti atpaffat. Ta ka nu tee Lehrpatas likkumi no jauna attal ahtraki us Pehterburgu atpaffat nosubtiti tappa, nekâ tee mubseji, ta tad arri winnu likkumi pufsgaddu drihsaf tappa apstiprinati; ta tad Lehrpatas beedriba naw wifs wezzata, bet tik bischkin agraki dsimmuse. Abbahm dwihnu mahfahm irr ta patte atwehleschana un lahds paschas dalkas par Jggaunu tautas meesigu lablahshanu darbotees un pateest irr abbu firniga wehleschanahs un gribba

weenprahrtigi trauftees to noliktu mehrki atsneegt. — Rabbi buhtu, ja schahdas beedribas wehl no jauna zeltahs. Taggad ganna par schihs beedribas eesahfchim, bet lai man wehl irr atwehlehts to no jums man ustizzitu darbu pabeigt.

Zit man, mibli brahli, schehligs Deews eespehshanu dewis, tik arri to darbu esmu us preefschu waddijis; manna sirds irr pilna pateizibas, ka tas man isdewees. — Schodeen es wehlehts to grohschu beedribai paschai rohkâs eedohht un pee tam irr manna pehdiga un wiffuleelaka wehleschanahs, mibli brahli un beedribas lohzehti: effat weena prahta un mibtojeetes weens ohtru, jo ta mihlestiba irr ta gruntigaka un stipraka beedribas faite, kas nefatruhst. — Bes brahligas mihlestibas naw weenprahrtibas un bes weenprahrtibas naw stipruma. Ja mums tas weenu mehr preefsch azzim un sirdi buhs, tad wajag mubhu beedribai seedeht. It weens lai ohtram to darra, fo pats no zitta wehlahs, — ta irr mihlestiba ne wahrdos bet darbos. Par to tuwaku mihlestibu, kurrâi wifswairaf mubhu beedriba wajag spihdeht, lai man irr atwehlehts lahdu wahrdu runnabt. Tai mihlestibai wajag buht bes mehra un swarra; (jo ta jaw irr winnas buhshana). Mubhu dahwanas, lai winnas irr leelas jeb masas, lai irr bes swarra. Kad bijam dsimmufchi, tad atraddam tik, zil mums bij wajadstigs, — mehs nerunnajam no baggatibas, bet tik no zilwefi nohtigas wajadstibas. — Ja nu no schihs dsihwofshanas schkiramees, tad neeespehjam neho lihdsi nent; zilwefi mums irr dewufchi, zilwefi attal nemm, jo nekahda manta naw mums scheidt peederriga. Ja ta irr mums peederriga, kapehz tad lihdsi nenemmam, bet scheidt pamettam? kas weenam peederr, to winsch neatstahj, bet nemm lihdsi. Ja mehs is kappâ palikkufschu mantu gribbetu pehz swarra un mehra starp mantneefem isdalliht, kas gan klausitu us mubhu pawehli un pehz tahs darritu? Mubh subdamus zilwefus leel pehz mifshanas kappâ un neweens neprassa pehz mubhu gribbas un nefarga mubhu mantu, bet katris winnu druhke pehz sawas gribbas un wajadstibas. Nedseet, mibli brahli, jaw kamehr scheidt wirs semmes effam, redsam, ka laiziga manta neweenam ihsti nepeederr. Neweens lai nepafaujabs us mantu un lai nekrahj un netehre bes tuwaku mihlestibas. — Kas tew irr, naw taws, bet tew tik dohts, lai tu bruhke few un tuwafem par labbu. Sibstums nekad labba nedarra. Ja tawas kabbatas un flehtis irr pilnas, un tu dohma pee sewis: tas wifs irr mans, tas man peederr, — te nahf ugguns jeb saglis un atnemm tew wiffu, — woi nu wehl wifs irr taws?! Es dohmaju, ne, bet ta, kam taggad irr. — Saglis arri nenemm, nedf ar mehru nedf arr swarru, bet tik, zil winsch tik warr nent. Winna darbs gan naw nekahds flawens, bet tatschu warr tew par pamahzishanu derreht. Ja tu lahdam no taweem tuwafem lahdu masu dalku aisturreji, te panemm winsch tew us neatwehletu wihfi dauds leelatu.

Us trejadu wißi warr zilweks faru dßhwibas us-
turu panahst, tas irr: zaur darbu, ubbagofchanu un
— jagfchanu; pirmais zefsch irr no Deewa eerah-
dibts, tee diwi pehdeji irr no welna. Kas no pirma
zefka us ohtru nonahst, tas irr, kas ubbagohst eet, tam
steidsatees brahligi palihgã un palihdseet winnam zil
ween til jums eefpehjams, atkal us pirma zefka at-
paffat tapt; — wiffu wairaf tas atraffees waijadfigs
pee ubbagodameem behrneem. Ja mehs winnus us
ta ohtra zefka, tas irr ubbagofchanas naggõs pamettam,
tab winni driß nonahst us trescha jeb jagfchanas
zefka un nemm wiffu, fo til winni warr atfneegt,
bes praffifchanas — winni sohlg. Tamdeht neais-
flehdjat, mihti semmes-lohpeji brahkti, juhfu firdis un
rohkas, ja beedriba no jums miblestibas uppurus pa-
gehr, kurri zaur farweenofchanohs dauds paspehj. Effet
katru brihdi gattawi moi us fehahdu jeb tahdu wißi
gahdaht, kas muhsu tautai warr leeti derreht. Jar
tãpat irr muhsu tauta weena leela beedriba, kurras
labbumu un us preefschu=dßihfchanohs katram pehz
eefpehjas waijag zillinaht un us preefschu waddiht;
zil wairaf ne-eefpehs weena fristigu semmtohppeju bee-
driba? Apdohmajat, mihti brahkti, muhsu tautas az-
zis fahst jaw us mums luhfoht un mulki un gudri
no mums runnaht, wiffi winni gribb no mums fo
labbu dßirdeht un redseht.

Mihti brahkti, „mihlejeetees weens ohtru;“
fchis irr tas weenigais baußlis, kurfch wiffu farweeno,
bes fchi wiß fakriht un isnihst. Mehs scheit fa-
nahkam par wiffu labbu (labbahm leetahm) pah-
runnatees un derrigu darbu pastrahdaht, lai farã
lailã ta labba fehla dihgst, bet ne kabatas un
muttes pildihst jeb wejumus mahjãs west. Mums
waijag ar reefchawahm to fehllu fanest, tad muhsu
behni un pehznahkami tohs augtus wejumõs eewed-
dihß. Lai mehs wißpirms zitteem darram, fo no
winneem fagaibam. Lai zitteem palihdsam, ubbagus
kohpjam, tad ar Deewa palihgu mums weegli is-
dohfees no teem nabbadfineem baggato palihgus
darriht. — Brahkti, es jums wehl reis peeminnu,
nepeemirstat, fa wirs zefkeem, mahjãs un meestõs
bafskahji un pufßpilki behni aplahst tekka, kurri,
ja winnus newahl un nestohlina, mums par behdu-
rihßti usaug, jo winni mums padarra zaur dascha-
deem netilkumeem wairaf flahdes, ne fã labba us-
audßinaschana un mahzifchana buhtu maffajufchas.
Ja muhsu beedribas ruhpes turr par labbahu lohpu
audßinaschannu gahdaht un tas irr waijadfigs un labbi,
tab winna arri nedrihßst aismirßt, fa behni irr wai-
raf, ne fã jehri un zitti lohpinu. Darrat ar farwee-
noteem spehfeem labbu un tas naw gruhti. Ja
mehs faprattigi un fã wihri muhsu beedriba darbo-
jamees. Deewa un keifera haufchtus preefsch azzihm
turram, paschi ismannigi un kreetni wihri effam, kas
fimm, fo winni gribb, tad waijadsetu brihnumeem
notift, ja muhsu beedriba arri faru dafku labbuma
tautai un semmei ne-atneftu. Es wehl beidsiht pee-

faru: brahkti! atmohschatees un dohdat us tam
wahrdi un rohku, fa gribbam muhsu beedriba buht,
fã weens wihß, — weens par wiffu un wiffi par
weenu labbumu gahdaht, weens ar ohtru eefsch miß-
lestibas un gohdaprahstibas falittees, eefsch ustizzibas
un weenprahstibas muhsu pahfpreefchannas noturreht
un par waijadfigahm leetahm aprunnatees. — Par
semneekem muhs Deews irr rabbijis un zehlis. Lai
nu mehs arri muhsu darbu ar faprashannu padarram
un garra iskohpshana jo pilnigi tohpham. Saprattiga
lauku un lohpu kohpshana irr semneeka kreetnahais
pamats — to winnam jo deenas waijag wairaf un
flaidraki eeraudßiht. No semmes kohpshannas ustur-
rahs wiffas walstis, semmas un augstas (fehkirras)
kahrtas un semmeskohpshana irr tas wiffu-waijadfi-
gahais darbs pasaulẽ un arri palits, kamehr til faule
pa semmes wirfu rittehs.

Muhsu tehwi un wezztehwi farã lailã semmi
kohpa un no tam faru usturu nehma; zil winneem
winnu darbs atmetta, zil leels winnu winneßts un
zil baltas winnu deeninas bija, par to mehs maf
fimmam, — wezzu lailu preeki un behdas dufß sem
sem farwahm wellenahm un winnu angfchamzefcha-
nas mehs wehlejamees pehz pastaras deenas. Tag-
gad irr jauni lailu un pagehr jaunus strahdneekus;
mums waijag us farwahm paschahm kahjahm stahtees,
par wihreem palitt un ar wihra faprashannu un spehku
fchi lailu behdas un preekus panest un weenadi us
preefschu dohtees. Wiß fchã pasaulẽ us preefschu
dohdahs. Uhdens, ugguns, garrainas (dampis)
un mafchines palihds gruhtas nastas weeglinaht
un tahlus zekus pa-ihßinaht. Wiß tohp ffunstigafi
un labbaki eeriftehts, kamdeht tab lai mehs ar sem-
meskohpshannu paffat paleekam, faut arri wehl us
dßintu wellenu wiffi nestahwam. Gaidat tillai, brahkti,
lailß dauds neßihß un wehl wairaf atneßihß. Muhsu
wiffu-pehdiga luhgshana lai irr fchi: Weens prahstis,
weens padohms un tuwaku miblestiba lai irr muhsu
beedribas faite fehodeen un muhscham. Muhsu behni
warr pehz mums us fchi pamatta tahlatu buhweht,
nefã mums bij eefpehjams. Us to lai Deews palihds!
F. D.

Rã itt driß warr palitt par isflawetu wihru.

Kahds jauns Wahzu dakteris, wahrdã Albert, feh-
deja ar kahdu barona leelmahti kamina preefschã drau-
dßigi farunnadamees. Dakteris til ween eefahjeß
un tadeht wehl maf pasihstams buhdams, fuhdsejahs
pahstahm leetahm gruhtibahm, kas winnam preef-
schã stahwoht, kamehr warrefchoht pee ihstenas pah-
tilfchannas till.

Baroneete luhfoja winnu schinni leetã eedrohßchi-
naht un tadeht fazzija: „Juhß effat gudris, tßchallis
fungs, kam Deews dewis leelas garra dahwanas,
— Juhß wehl warrat deesgan laimigi till.

Us to dakteris: Wahzsemme drißfah, bet tẽ Pa-
rißẽ, fur taggad dßihwojam, tas til lehti newarr is-

dohtees. Schè lauschu prahts libdsinajahs puischubabhai, fur zaur ihstenu nopelnu un labbahm eersaham til lehti neko nepanahl, là zaur smaltu lischfeschanu; un schahdi laimigee ihpafchi zaur seeweeschu palihdsibu ween us preelschu teef. Zuhz, zeeniga leelmaht, arr manni warretu laimigu darriht.

Baroneete: Voi es? Rà juhz to saprohtat?

Dokters: Zuhz tahda jauna, skaiста augstas kahrtas dahma dauds warrat palihdsieht tahdam zilwekam là man, to labbi sinnu.

Baroneete: Zuhz jau sinnat, ka es mas ar leelmanneem fateekohs un ka es pee teem mas to geldu. Bes ta es wehl Parihsi drihs atstabschu, tapehz, ka us sawas familijas peederrigu gribbeschanu atfal par ohtreij ar kahdu muischneeku apprezeschohs. Uz Wihni Zuhz man newarrat libds nahht, jo tas ne Zums buhtu par labbu, neds man par gohdu un Wahzsemme — là paschi sinnat, seeweeschu wehleschana mas to warr geldeht.

Dokters: Voi tad Zuhz ne Parihse neds Wahzsemme warrat preelsch mannis to darriht?

Baroneete: Pagg, warr buht gan. Weens stikkis man eekritta prahtà, warr buht, ka tà isdohsees. Pakaujeet ween man pahz to gabdaht.

Trihs mehneschi jau bij pagahjuschi pehz schahs farunnas. Bahdenes wesselibas awotà bij atreisojuse lahda brihnischli skaiста barona atraikne, to dauds augsti fungi tihloja prezzeht; bet winna jau bij weenu few iswehlejuschs un gribbeja drihs ween kabsas turreht. Bet nedohmajohht ta palikka til wahja ar grubtu liggu, ka gan drihs pee kappa mallas jau bija. Parihses dokteri scho wahjibu jau bij notekufchi par ne-isahrstejamu un tadeht winna bij nahfufe us Wahzsemmi, tè nomirt.

Rà jau wiffur zittur mehds, tà arri schè, wiffas augstu un baggatu fungu faeeschanas pahz scho dahmu ween runnaja, jo awises bij lassijusch, ka ta tè atreisojuse. Tee taggad beesi ween pa to zettinu stajgaja, fur muhsu flimneeze skaiста mahja bij us dsihwi apmettufchs.

Dhtrà deenà pehz sawas atreisofchanas ap pussdeenas laiku flimneeze gribbeja pa dahrsu pastaigatees, un kad ta no sawas istabas-meitas waddita lehneem sohleem ween us preelschu gabja, tad wiffi us winnas là us kahdu brihnumu, luhlojahs. Wiffi Bahdenes dokteri un arri zitti no tuwalajahm pilssehtahm tilka atfaukti flimneezi ahrsteht, bet pehdigi tee taf spreeda: baron leelmahte tillai weenu mehnes ween wehl warroht dsihwoht.

Til to schahs dokteru spreedums bij sinnams tizis, atreisojaja weens gluschi jauns dokteris — muhsu pasststams Alberts — no Parihses un tas isdaudstnaja, ka winsch effoht atajinabts, baroneeti ahrsteht, to winsch arri zerrejohht isdarriht. Ta ta ta nu wiffi ar plattahm azzihm us scha luhlojahs un Bahdenes dokteri winnu nosauza par leelibas-fundsinu, jo winni slaidri sinnoht, ka baroneete ne-effoht glahbjama.

Tas nosazzihts mehnes pagahja, bet baroneete nenomirra wis; ta isdeenas bij redsama sakkuma-dahrsà staigajohht un istundas ar to gabja labbaki. Kahdà waltarà, kad labbi bij pa-ehduse, ta smeedama us doktera fazzija: „Nu laitam gan man buhs laiks wesselai palitt?“

Dokteris: Rà tad, Zuhz taggad effat gluschi wessela un warrat sawu wiltigu bahlumu atfal nomasgabt, — Zuhz effat deesgan pazeetufchi mannis deht. Tadeht lai no rihtdeenas Zuhzu skaistairs waigs atfal spihd sawà rittigà spohschumà. Manna firsniga patreiziba peederr Zums us wisseem laikeem, jo man nu buhs flawas un gohda deesgan.

Ra pehz schahdas brihnischlas iswesseloschanas dokteris Alberts ihfà laifà par flawetu wihru palikka, to gan warr dohmaht; dascha dahma til tadeht ween palikka flimma, lai flawenais dokteris winnu ahrstetu. Itt ihpafchi Parihses dahmas winnu par sawu dokteripeenehma un winna flawu itt ahtri ispauda.

Kahda tè ta flimmiba un arri ta ahrsteschana bijufe, to lassitaji lehti saprattihz. Sazzim ihfi: abbi wiltiba ween. U. U—n.

Notiffums taggadejā karrā.

Kahds eewainohhts Pruhschu offizeers, kas Frankfurtes pilssehtà flims gulleja, Frankfurtes awisè stahsta schahdu notiffumu. Tai flaktinà pee Wehrtes pilssehtas, man kahda lohde tahju fadraggaja, ka wairs tahlat kautes newarreju un saldati manni nolikka pee mallas tahdà weetà, fur wairaf meers, un zitti gabja kaudamees tahlat us preelschu. Peepefchi, kahbus 20 sohkus tahlat no mannis uszetkabs weens Turkos, kas libds schim affinis là nomirris gullejis ne no weena pamannihts. Tas lahde sawu flinti un gribb manni noschaut. Es nekahdà wihse newarreju tam pretti atturretees un mannis rahschanas un apdraudeschanas wahrdus winsch apsmehja ween, tà, ka man bij ja-dohma: nu ar manni pagallam! Tè peepefchi schahz weena lohde un Turkos ar satreektu galwu kriht pee semmes. Kahds saldatz no 95. regimentes bij mannas breefmas redsejis un tadeht to prettineeku noschawis un tad wehl dufmu pilns ar bajoneti strehja tam wirfū, to pawiffam nogalleht.“

Behz scha flaktina tilka wahjais offizeeris libds ar zitteem flimneekeem us Grunstetti nowests; tur tee eedshwotaji winnam sneegufchi peenu; bet dokteris, kas libds bijis, leedsis to peenu dsert, lamehr winsch to papreelsch ismellefchoht. Ismelledams tas atradda, ka wiss peens bij ar sosforu sagiptehts. Ustoupadsmat wainigee semneeki tilka noschauti. Kad offizeers sawà lohrteli pee tabs weetas mahzitaja tilka nesis, winsch to mahzitaju satikka, là waffis winnu wedda prohjam; jo peenabts, ka tas sawus draudses behrnus usajinajis, lai pee Wahzschu atnahschanas wiffas atkas sagiptejohht. (?) U. U—n.

Sluddinafchanas.

Rakejo, lam labbas leezibas par to, la tas famu darbu labbi proht un gobbigs zilwels irr, warr kuhin woi ap Surgeem fmehti un darbu dabbuht Schirrin-muischa (Steinfeld) zaur Sez-jes mahjitaja. 1

Kaulabis pahris, lam behrn nain, un las us-nemmas flimmu zilwetu apfobbi, warr pa weli ruhmi un siltumir dabbuht Rehber. Abr-Rihga, mafa Smiltschu-eela N 4.

Maf-Brengul-muischa (Diklu draudse, Walmeeras freise), irr labh Dlanderu 2 gangu wehja-dfirnawos as renti idobhdamae. Wehju-melberi, lam labbas leezibas, pee prishuma lai peeteizahs pee Maf-Brengul-muischas waldischanas; turpat arri rubsi par 2 rub. 50 sap. puhra dabbujami, — te arri 3 labhi Jggauuu fortis sirgi pah-rohdami. 3

No Surgeem 1871 warr weens apprezehs la-leis, las proht darba-sirgus un darba-rihtus labbi apfals, us lohni un deputatu, un muischas faleja-rihtem weetu dabbuht Blohmo-muischa, Smil-tens draudse.

Weens kutscheris un weens namma-puffs ar labbahu leezibahu warr medetees leela Aleksander-eela N 39, appalscha.

Kutscheris warr bernestu dabbuht Moskawas Abr-Rihga, Sprent-eela pee

P. Wiedemann.

Jauna-muischa, Krimmuldes draudse, teel us lohni un deputatu peenemti: weera mohdere jeb fainneeibas usraufstaja, weens dahrsneels un mubrneels; turpat arri warr mahfneela darbu dab-buht apgabaleem. Arri apprezehs talpi te us obni un deputatu warr deenestu dabbuht. 3

Cefahjeus flaweeru spehleschana usnemmas par 2 rubl. 16 stundas mahzih Mosk. Abr-Rihga, Sprent-eela N 22.

No Burtneelu mahjitaja-muischas pagasta-waldischanas tohp wiffas pilsehm- un semnju-polizejas, appalsch luraahm schejenes pagasta-lohjelki usfuraahs, laipnigi luhgas, teem pa-scheem sinnamu darrihts, la winneem tehrschu-ispiltschanae-bredribas darrihdanae un pee gal-was-naubos malfaschanae tai 24. Februar f. g. pee schahs pagasta-waldischanas no-istruhtlufchi ja-atnahl. 1

Burtneelu mahjitaja-muischa, 5. Febr. 1871.

Wiffi un ilweens, lam pee ta eelch III. Zehju draudses teefas aprinta tai 27. Dezember 1870 namirufsch Otto Luckin labbas taiinas parrada praftischanae buhtu, jeb las tam pascham par-rada paliklufchi, teel zaur scho usazinat eelch weena gadda, sehchahm nebbelabm un trihs de-nahm, t. i. libh 29. Merz 1872 pee schahs teefas peeteiltees; wehlat wairx neweens netils peenemts, bet ar parrada flehpejeem peh lilkuma isdarrihts.

Zeswaines pilsmuischa III. Zehju draudses eef a, 10. Februar 1871. 3

No Meier-muischas pagasta waldischanas, pee Zehsim, teel zaur scho sinnam darrihts, la us preelshu tahs malfaschanae til peeldeenas Kalna-muischa pee schahs waldischanas fanemtas, la arri pahrraftsichanae-sihmes tils idobhtas. 2

Meier-muischas pag. walb., 28. Janwar 1871.

Reegel-muischa, Rubbenes basnij-draudse pee Walmeeras, 16. Merz un tais deenas peh tam sils noturreta uhtrupe, lur pahrohd: weena Treffeltu flaweere, daschadas jaunmohdes magon-tohla mehbeles un seenas-speegeli, weens leels jaunmohdes trohna-lulteris no bronks, daschadas jittas mehbeles un fain-neejibas leetas, teels pulks labbu semmlohpibas mafchiru un rihtu, seemas un waffaras elpa-schah un sirgu leetas, lungu- un dahmu-sedli un t. pr. 3

Sirgu uhtrupe.

Sad ta pee Limbasch-Katirbnes basnij-draudses peederiga Rustusch-muischa (Rudsel) jawaes muischas tihrumus no nablufcheem Jurgeem us pufe-graudu idobhd, tadeht teel no schahs waldischa-nas sinnam darrihts, la tai 8. April f. g. 1873 25 no Jggauuueem wessi darba-sirgi, wiffswairaf jauni, un bes teem wehl schahs semmes darba-sirgi, juhlas un weeni jauni turwahaqi, preelshu un pallaka us fedderehm, — wairafschlitajeem prett skaidru naidu turpat muischa pahrohditi. Kam patih, toni prett atmaktu tils tee sirgi libhi Surgeem barolt. 3

Rustusch-muischa, 13. Februar 1871.

Muischas waldischana.

See, las to buhweschamu weena jauna skoblas namma, no keegeleem, preelshu Bahbeles pa-gasta usnemt gribbetu, teel no Bahbeles pagasta waldischanae usazinat, lai tai 16. Merz 1871 pee schahs pagasta waldischanae atnahl un pee ischobhtschanae ta peemineta buhweschanae darba dalitbu weemm. Laps klabatias sinnas irr ilkatru deenu pee Bahbeles pagasta waldischanae fanem-mamae.

Mafs-Bahrbele, 5. Febr. 1871.

Weena mahja Suworow-eela N 41, libh ar rubnigu sehlas-rubmi, spihleri, stalli un weenu bohdi, irr pahrohdama. Schi mahja ihpafchi derr preelshu andeels weetas jeb preelshu cebrantschanae. Staidratas sinnas idobhs turpat.

Diwi trohgi un weens irr isrentejams pee Ulbrod-muischas waldischanae. 1

Kownas gubernija, Nowoaleksandrownas ap-rinki no Kaltschi leelshs muischas teel us 12 gaddem no 11. April rebkinoht, isrenteta weena muischa, las sauzama Solla-muischa. Klakta-las sinnas par to idobhs Kaltschide. 1

Leepas-muischa (Bernigal), Reepupes basnijas draudse, irr weena pufsmui-scha idobhdama. Klabatias sinnas pah to idobhs Rihga v. Saenger lungs, mafa Fuhmann-eela N 4, woi Leepas-muischa pee muischas waldischanae. 1

Krimmuldes pilsmuischa.

Krimmuldes draudse weena mahja no 23. April f. g. us renti dabbujama us weenu gabdu, peh3 tam us dirkschana. — Salihgschana pee muischas waldischanae. 2

Leez wehrâ!

No 23. April f. g. idobhd Kastanes muischas waldischana peenu us renti; tumolas sinnas latru deenu pee muischas waldischanae dabbujamae. 1

No Rihgas damp kaulu-miltu fabrikas

teel taggadaja labba jelka laitâ zeenijameem semmlohpjeem peedahwati futtinati kaula-milti, futtinati ragga-milti un fosforit-milti, ta la arri sinname darrihts, la taggad zaur lehtaku kaulu zennu arri kaula-milti lehtakt idobhti teel. Kaula-milti, las libh schim 1 maifs 8 rubl. malfaja, taggad 1 maifs no 300 mahz. 7 rubl., ragga-milti 1 maifs no 240 mahz. 9 rubl. 50 sap., fosforit-milti, ar 18 proj. fosforflahbes, 1 muzza no 400 mahz. par 4 rubl. 50 sap.

Par fosforit-miltu bruhleschana teel peemin-nehts, la tee, la agral mahzihts, seema eelch luhthim us suddeem laistit teel, zaur to kuh3 gais no neweffelgeem iwalleem (no la lohpu-sehrgas jekahs) tihrihts teeloh; tadeht zeenijami semmlohpjei teel usazinat to leetu isprohweht.

Driffeti pamahzichanae ralsji teel us pageh-reschana par weli peesuhiti no

Kahrta Krist. Schmidt, Rihga.

Weens flaweerie irr par 75 rubl. pahrohd-dans Nikolai-eela N 2. 2

Jauna-muischa, Krimmuldes draudse, pa Sur-geem 1871 pecua-rentineels wajadflas. 2

9. un 10. Merz f. g. eelch Bez-z Brengul-muischas, 7 werst no Walme-eras, tils us ofjiona pahrohti daschadi wahgi, lommanas, fallas, mehbeles un jitti mahjas rihti.

Weena wehl itt labba Rehberburgas flaweere par 75 rubleem teel pahrohta Mosk. Abr-Rihga, Smiltschu-eela N 39, prettim leelajam Bihjim.

Jauna grahmatu bohde.

Zeenijameem tautescheem darram sinnamu, la meh3 sawa latwifka lassichanae biblioteka taggad effam pitnigu grahmatu pahrohdichanu eetaihju-schi, lur wiffadas latwiflas grahmatas, la: stipri un glihti eefetas dseefmu, spreddiku-luhgschanae-un skoblas-grahmatas, ta arri wiffadas teatera-luggas un daschadas lassichanae derrigas grah-matae par to lehtalo zenna dabbujamae. Wehs apnemnamees itt libb3 pirjejem la arri lassit-ajeem, la schi dshwodameem, la teem, las zaur raksteem grahmatas apstello, wiffu us to labbalo idgabdeht.

Brasli N. un M. Busch, 2 Rihga, Smiltschu-eela N 37.

Par atweegloshanu teem reis-neekem, las no PeebaI gas aprinta no us Rihga reiso un Dhd sen es muischas apnehmuschahs, tahdeem reisneekem par labbu schinnis peeminetas mui-schahs eetaihht pakt, las tohs reisneekus pa ihfaku laitu neta libhi schim un par malfaku malfu aismest libh3 Kofhneffes dshlu-jelka statjonu. — Ta malfa irr 5 kapeitas par wersti un par sirgu un par ratteem woi samannahm, peh3 to leeluma, wehl tahda malfa jamalka ihpafchi. 1

Superfosfat.

las schinni semme isprohwehts un par derrigu atrafts, pahrohd ar appalwooshanu par 5 rub-leem maifu, lur 240 mahz. eelchah, tai semm-lohpias-rihtu kantori pee

F. W. Grabmann, leela Zehlab-eela N 12.

Walmeera.

Moskawas mitlus par 1 rubli pohbu pahrohd E. G. Henschel.

Stunfigu druwu-mehsli superfosfat ar Pasarda sihmi,

jau dehm3it gabdus muhsu semme pahstiami, irr dabbujami pee

P. van Dijk, Rihga, leela Pils-eela N 19.

Tai nakti no 11. us 12. Febr. irr no Leel-Straupes Kalna trohga dindi sirgi isfagti. Weens bija farlan puf-kehme, 5 gaddi wezja; ohtis bij melns sirgs, pallat-lahjahu spalwas nogah-jusch, 9 gaddi wejs. Saglis sirgus pee ragga-wahm peejuh3is, us kurreeem wiasch weenu maifu ar 2 puhreem rubjus usl3is, maifs bij ar Stihpnefa wahra; kehwei bija abdas fallas. Ras pah3 teem sirgeem skaidratas sinnas warr usrah3iht, lai peeteizahs Rabbas muischa, pee Limbascheem, lur preelshu latra sirga

10 rubl. dabbuhs.

No Polizejas atwehlehts. Driffekhts un dabbujams pee bilshu- un grahmatu-driffetaja Grnsf Plates, Rihga, pee Rehtera-basnijas N 1.

Loizigas mantas liktens.

(Statt. № 6.)

Kà redsam, dšihwibas usturra liktens dauds fawadaks par naudas likteni. So kamehr nauda til no weenas rohtas ohtra eet, ehdamas leetas zaur wiffahm meefahm; tur no dahldera ja dauds, fudraba karrote, no dullkata smuks greidsens teef, tur warr no gaffas gabbalina dauds leelata, smalkata un dahrgaka leeta tilt: kaut kahda dšihfla zilwela. Grauds warr no lauka fchuhni, no furreenes pee meldera un bekkera un zaur fukau eedams mutte tift. Grauds us fcha zetta gan ar til daudseem nefateefahs, la wehrdinsch, bet par to grauds gruntingaki mahzjabs. No muttes staiga grauds mahgà un paleef zitta dalka affinis, zitta eet tablat atkal us lauku; grauds warr pa uppi peldeht un ar siwim eepasibtees, jeb graudu ehd kahds putnis un tad winsch (grauds) warr pa gaisu ffreet. Sinnams, zitti kweefchu graudi bijuschi tohti nelaimigi, kas fchetri tuhstoschi gaddus Egiptes fehninu, to Wahrawu, kappos (piramides) libkeem blakkam gullejuschi. Tur teem jau no bailehm ween wajjabseja nomirt. Bet ne ka; pehz teem minneteem fchetri tuhstoscheem gaddeem Eiropeschi schohs kweefchu graudus tur usgahjuschi, nehmuschi us mahjahm libbs un eesehjuschi. Wai naw jabrihnabs, la tee kweefchi auga un falkoja? Kad nu grauds warr til ilgi kappà gulleht un tomehr pehz tam dšihwoht un augt, wai nenahstu kahdam tabs dohmas prahta? la zilwelam ta ilga gullefchana kappà arri nelo neffahde? Dajchahm ehdamahm leetahm tohti brihnischkigs liktens. Irr flaidri sinnams, la tabs siwis Rohmas keiseru dibkos tiffa barrotas ar zilwelu galku; jami wehrgi tiffa kauti un ta galka siwim dohta; siwis bijuschas zaur tam tohti fmeekigas. Bet tee keiseri paschi bij dajchureis tohti negarschigi zilweli. Pee mums juschi un nehgi arri zilwela galku ehd; jo kad kahdam ta nelaima, Daugawa noslibht, tad winsch teef fufcheem un nehgeem par barribu; fchee nehgi effoht gauscham fmeekigi. Us kahdu wihsi warr atgadditees, ka tas, kas nehgi ehd, warr buht kahdu trahpi, kas no winna pascha bebrna jeb arri no kahda zitta pee winna pamiblijas peederriga meefahm barrojees. Wezzos laifos funediau rahditais, Ehsopus wahrda, gribbeja faweem weeseem ittin dahrgu maltiti preefscha zelt; tapehz winsch liffa til kahdus putnus preefsch meelasta kaut, kas bij ismahziti fmulki dsee-dahht un runnabt. Schi rikte malfaja 6 tuhstoschi dahlderu; bet neweens naw dširdejis, wai tee weefi pehz tam jaulaki dsee-dajuschi un gudraki runnaju-schi. Rehnineenei Kleopatrai arri nelo nederreja, la pehrles wihna iskaufeja, jo zittad wihns ne-effoht bijis deefgan dahrgs. (Pehrles tohti dahrgas.) Kai gan ehdamas leetas dajchadas, dahrgas un lehtas, rupjas un smalkas, tomehr tahm wiffahm weens zeffch ja-eet, un kad winnas zettam galla tilfuschas,

tad ar ween rahdabs, la tabs rupjabs un lehtabs, wihs mafak, til pat dauds isdarrijuschas, la dahrgas un smalkas.

Bet zil fawabi nammeem likteni! Tee nestaiga no weenas weetas us ohtru. (Kai gan Amerika-neefchi kahdu flunsti isdohmajuschi, la nammu ar wisseem eedšihwotajeem us zittu weetu aishwiltt.) Nammi arri til ahtri nepahrweherschabs; zauru mubschu mahja stahw us tabs paschas weetas, fur usbuhwehts. Buhtu jadohma, la nammeem naw nelahds liktens, par fo warretu kahdu wahrdu runnabt, bet ta atkal naw; nammi warr tohti wezzi palift un dajch dajchadas leetas peedšihwoht, lai gan tee ne no weetas nelustabs. No ta laifa, fur zim-mermannis spahres fashlejis un krohni uslizzis, fah-fahs namma eefschkiga dšihwe; seenas warretu par dauds ziltim pastahstibt, kas te preekus un behdas peedšihwojuschi; nams libhsinajabs fawam eedšihwo-tajam; kad tee eedšihwotaji irr lustigi muddigi un ar flaidru firdi, tad arri winnu nams pufschtohts ar flaidribu un tihru buhschanu: lohgu ruhthes tih-ras, pukkes aug us lohgeem un t. pr. Bet kad tee zilweli, kas tur dšihwo, naw laipnigi, jeb irr fihf-stuki, flinki un nihfuti, tad nams jeb dšihwes weeta isfkattabs behdigi; lohgi netihri, flehgi fahljuschi, burwis aishlehtas, muhris fahirsis, us fleegfchana mehfla, jeb fahle tur aug wirfu. No tam warr red-seht, fo nams peedšihwojis, ta ta no zilwela waiga gandrihs ar weenu warr nomanniht, kas tam firdi un fo winsch warr buht peedšihwojis. Un jo wez-zaks nams, jo gaischaf warr redseht, zil ziltis tur buhwejuschas, zil duhmu zaur flursteni gahjis un zil kahju fleegfni minnuschas.

Kai nu buhtu nammi no kohla jeb almena, to-mehr teem arri faws nolifts laifs, fur gals winneem flahht, fur beidsamo reis kahja pahr fleegfni teef zelta. Tad nu pehz tam nammeem peenahht tas tails, fur jafakriht jeb ja tas wehl nenoteef, fur tohs noplehsch, lai zittu tur warr buhweht. Tahds gals irr weegls, ta la zilwelam, kas leela wezzuma deht wairs ne-warr dšihwoht. Ne wiffi nammi peedšihwo wezzumu; zitteem ahtris gals. Par nammu likteni tad stahfsta brakschedami un degdami bakti, kad ugguns tohs aisgrahbis un aprih, kas aprihams. Tad weena dalka no namma pa gaisu aishfrehjuschi un ohtra fa spohfs un beedellis paliffusi us semmes. Tuhstoscheem nammeem pee Seemela juhramallas breefmigs gals gaddijees, fur juhra baggatas semmes, fahdschas un pilsehtas aprihjuschi. Taggad tee nammi stahw dšiffa juhraz dibbenà, siwim gleemescheem par dšihwofkeem. Italijas pilsehtu Erculanum un Pompeji nammeem brihnischkigs liktens, jo tee preefsch kah-deem pufs ohtra tuhstoscha gaddeem tiffa zaur ug-guns-wehmejeem kalneem ar farsteem pelneem un fwelofschu lahwu apbehrti. Dšiffi appatsch kause-teem almeneem (lahwa) un pelneem aprakti wiini

gabbu simteneem gullejufchi; taggad schee nammi teel israkti un nu stahsta par sawu zitreisejo eedsihwotaju labbeem un fauneem darbeem, jo fo katris toreis darrija, pee tam wiasch no wahroschas labwas straumes tikfa pahrssteigis un pee tam palikka libds schai baltai deenai, kur to israkka. — Schee nammi beidsiht arri fabirsihb. Wakkara-Indija tas daudsreis noteel, fa nammi libds ar eedsihwotajeem no wehja teel aisnesti; Riffabones un Kwito pilsehtos fagnua kahdos trihs azzumirklos zaur semmes trihjeschenu tuhstoscheem nammu; irr arri atgaddijees, fa lepna pille pawiffam iskuffufi. It katris atminnesees tabs leddus pils, fo keisereene Katerina us Newas uppes likka buhweht; pawaffara, sinname, schi ehla palikka par uhdeni. Nois nams schirista isturreja leelohs grehfu pluddus, bet taggad winna us Ararat kalna newarr wairs useet, un Bahbeles tohreis sakrittis druppös, lai gan augtis un refnis bij. No tam warr nedseht, fa ne weena namma us muhschigeem laikeem newarr dsihwoht. Warr buht til tahdi nammi paliks libds pafauls gallam, kas klintis eeziristi, fa Indija daschi deewekku nammi redsami. Bet kad nu ehlas tahdas nepastahwigas, tad tadeht to newaijaga pa lohgu sweest lauka, fa trihs Franzuschu kapteini karra-laita darrija. Winni sehdeja Olandes semme kahda trakteri un derreja ar fainneeku, fa buhschoht wissu nammu pa lohgu is-sweest abra. Winni sahla namminu noplehst, pee skurstena eesahdami, un fo noplehsa, to zaur to weenu lohgu metta abra; un wakkara palikka no ehjinas riktigi tiklai tas weens lohgs stahwoht. Lohga preekscha bij leela gubba kohfu un wissadu gruschu redsama. Dhtra deena kapteines Anglu fuggi uswarreja un fainneekam nammu aismaksaja. Nams bij aismaksahs; bet tas bij is-schlehrdeschana, jo nammos waijaga dsihwoht, newis tohs pa lohgu abra sweest.

(Us preekschu beigums.)

Vasuddis un atkal atrasts.

„Wai winna jau mirrusi?“ Melders prassija. „Nu tad tomehr bes passahnes nebuhfi, tad nem-schu Lewi atkal libds.“

Melders gahja ar Prizzi augschä, kur mirrons kahda flitta jumta istabina us falmeem gulleja. Bij wehl jauns feewischkis, bet ta baddu ismirris, fa kauli un ahda ween redjami. Puika gauschi raudaja. Melders winnam kahdu brihtinu to kahwa, tad aisrohtas nemdams fazzija: Nahz libdsi! Pee zitteem schahs mahjas eedsihwotajerm welti jautaja par Prizzi un winna lohpeju. Dabbuja til sinnaht, fa ta mirrusi feewa ar sawu wihru un Prizzi no Pohkeem schurpu nahkufi. Wihrs effoht dsehrais bijis un jau fenn laikeem feewu atstahjis.

Melders fazzija, fa effoht naktis-waktneeks un gribboht par to sehnu gahdacht, par fo tee kautini tur kohti brihnejahs.

„Naktis-waktneeks, kam daschu reis ne garrosas naw fo graust, — tahds gribb par schehlfridigu Samariteri buht; wai tas naw traks!“ ta kahda wezza bahba eesauzahs. —

Melders mahjas nahzis feewai teiza: „Memmin, paturefim scho Prizzi pee feewis til ilgi, kamehr wiasch teel mellehts. Par to muhsu dehs debbes preezafees! Bet waijaga iskluschinacht, no kurreenes wiasch irr un kas tee wezzaki bijufchi.“

Kamehr nu gohbigs waktneeks apjautajahs, eefim mehs kahdus gabbus atpaffat, raudsibt, kas preeksch tam notizzis.

Odeffas ohsta stahweja kahda wezza un masa fugga ar pawahrdu „Balbahrde,“ jau lahbeta un gattawa, fa warr us Ameriku eet. Kapteini fauja par Rohni un winnam pascham schi fugga poederreja. Rohnam bij Rihga dsimtene. Kapteins, jau wezs wihrs, kahdus tscheterdesmit gabbus pa juhru brauzis un daschu wehtru peedsihwojis, bet tomehr ristigu prahtu paturejis. Wiasch tobrihs dsihwoja Odeffas pilsehta un sawai mihtai feewinat „ar Deewu“ fazzijis, nu pat us fugges nahja, wissu apflattih, fa buhtu pareisi.

Us fugges winnam pawahrdu libds rehkinohht bij kahdi septini wihri. No wisseem laudim bij pawahrs Schulbe, kas wairak azzis kitta. Newarreja ihsti sinnaht, kas wiasch par wihru, bet ammatu tam libds schim jau pulka bijufchi. Bijis agral pee Hinné par sirgu-puifi, par fullaini un stakka-puifi pee lungeem, par apdeenetaju gastuschös u. t. pr.; bijis arri Parihse, Wihne, Berliné. Par tirgus laiku arri Leepaja bijis par naudas spehlmanni, wiltneeku un farmantschiku. Beidsiht us kahdus dampfugges, kas us Odeffu gahja, par fullaini tizzis. Jau daschu reis teefas naggös bijis, bet zaur sawu nickigu wallobu isgrohsijees. No auguma wiasch bij mas un lohans.

Us tahdu wihfi Schulbin bij isdewees, wezzo Rohni apmahniht, jo wiasch mas zilwekus pasinna.

Rohnis newarreja leelas lohnes doht un Schulbis ar masumu nehma par labbu. Preekschejais fugges pawahrs, kas pee Rohna peezipadmit gabbus deenejis, nomirra, un Schulbe apsohlijahs, arri ilgu laiku palikt, un tas wezzajam kapteinam gluschi labbi patikka.

Bet sawa wiltiga fridi Schulbis pa wissam zittadi dohmaja. Kad winnam Ciropä wairs nebij laimes, tad gribbeja us Ameriku eet un tur plaujama melleht; bet kad nu winnam til dauds naudas nebij, fo par fuggi aismaksah, tad wiasch newarreja zittu nelo darriht, fa us fugges deenesta eet. Ta tas warreja par welti Amerika tikt. Nu, tas bij gudri darrihts.

Par Schulbi mums tadeht garrati jastabsta, jo wiasch schinni notikkuma dauds reis nahs preekscha; buhs arri beidsiht atkal Leepaja.

Jau wakkars mettahs. Wezzais gahja wehl weenreis mallâ, scho un to preeksch ta garra zekka apgabdadams. To isdarrijis gribbeja gastusi eet un kahdu glahsiti grofka eebauidht; tē us reis nahza wihrs ar dahmu pee wianna. Dahmai bij schleiers preeksch waiga, tapehz wiannas newarreja pasiht.

„Wai Zuhz tas effect, Knupper?“ Labwakkar!“ Kapteins tam azzis flattidamees eesauzahs.

Knappers bij zittureis pee Rohna par matrosi, un wiannam weenreis kuggē ugguns-grehku dsehschoht kahju pahrlausa, ka taggad bij ar lohka kahju ja-eet. Par matrosi winsch newarreja wairs buht, jo ar lohka kahju newarr pa strikkeem kahpt; tapehz kuggineeleem gahja daschadi pee rohkas, ar to kahdu graffi pelnidams. Us tahdu wihsi winsch weenadi ween ar kuggu-laudim fatillahs.

„Tas pats jau effu, Rohna-tehws,“ Knappers atbildeja, „un kad Zuhz par kaunu nenemtu, tad gan kahdus wahrdu ar Zums runnatu.“

Rohnis brihnedamees dahmu usluhloja.

„Par to dahmu gribbu ar Zums runnaht, kaptein lungs,“ tē Knappers wallodu usnehma. Wianna no tahlas semmes nahfufe un gribb Zums lihdsi braukt us Ameriku.“

„Nu, to jau Zuhz, Knupper, fenn sinneet, ka us mannas kugges til prezzes ween teel lahdetas un reijneeku es ne maf ne-usnemmu!“

„To sinnu gan,“ Knappers atbildeja, „un to es arri tai dahmai paschai fazziju, bet tas ta leeta, ka wianna ar tahdu kuggi, fur reisneeki ween brauz, ne-gribb pahr juhru eet, un melle prezzu-kuggi, fur reijneeku naw. Wianna gribb isbehgt, kaptein lungs.“

„Tâ, tâ, tad wianna behgle, un Zuhz zerrejeet, lai to fleppeni lihdsi nemmu?“

Nu sahka dahma pretti runnaht.

„Nedohmajeet, mihtais lungs,“ wianna ar gaischu balsi teiza, „ka effu kaunadarritaja. Mufsu pamihlijâ behdigis stridiasch iszehlees, un tadeht man pasleppen jabehg probjam.“

„Ah, prohtu! Zums buhs nitnis wihrs un no ta gribbeet behgt?“

„Ne, lungs,“ dahma muddigi atteiza, „es jau gribbu pee sawa wihra tikt, kas jau kahdus feschus mehneschus Filadelfijas pilsetâ, Amerikâ, dsihwo.“

„Es brauzu us Nujorku, madam, Zums us tahdu wihsi buhtu 16 juhdsu rinkis; paschi nu redseet, ka newarru Zuhz lihdsi nemt, un bes tam neprohtu, kapehz laulata feewa newarr wisseem redsoht un sinnoht sawu wihru apmelleht, kad naw ne to kaunu darrijuse?“

„Zuhz man ne-ustizzeet,“ sweschneeze bailigi atteiza un bihdamees aplahrt flattijahs, „warru sweschreht, ka ne-effu ne kahda kaunuma darrijuse! Tikkai raddu negantiba manni speesch, fleppeni aisreisoht, jo wianni gribb manni nonahweht un mannu man peederrigu mantu sawâ rohka dabbuht. Klauseet, to teikschu, tad gan warru zerreht, ka tizzeet; jo schē

tas wihrs (Knappers) teiza, ja ne weens zits to nedarrischoht, tad Zuhz buhschoht tomehr mannim lihdseht. Zums effoht secheligâ sirds — wai tad Knappers buhs peekrahpees? Man waijaga ahtri, ahtri probjam tikt; schodeen pat kad warretu us kahdas kugges ktuht, jo eenaidneeki man dsennahs passat. Es sinnu ittin flaidri, ka wiffas damp- un sehgelkugges apsinnotas lai manni nemm zeet un wedd atpassat. Tad man nahwe preeksch azzim un mannam meefas-auglim arri, pehz ka wianni wifs wairat tihko. Tehwa-brahlis, kas mannu no tehwa mantas atklufschu muischu gribb sawâ rohka dabuht, nebihstahs ne kauna ne grehka, lai warretu manni lihdsi ar nedsimmuschu behrnu famaitaht. Weenreis gribbeja man nahwes sahles eedoht, ohtru reis ahprahhtigu nammâ eelikt, fazzidams, ka es neeffoht pee pilna prahta; man waijadsaja behgt. Kad pee sawa wihra buhschu, tad no Amerikas warrefim teefatees.“

„Madam mihta, kapehz tad Zuhz wihrs no Amerikas nenabl schurp? Kapehz winsch Zuhz atstahjis?“

„Winsch mannis naw wis atstahjis. Kaddeem tas nepatikka, ka es wiannu prezzeju, un tapehz tee mannu wihru apmelloja, ka winsch effoht dumpeneeks un gribboht waldischanai pretti zeltees. Mans wihrs newarreja ne us kahdu wihsi sawu newainibu peerahdiht, bij jabehg, ja negribbeja zeetumâ sehdeht. Usnemmeet manni, mihtais kaptein lungs!“ wianna zekkōs mesdamees luhdsahs — „isglahbeet diwas dsihwibas no nelaimes, tad pehzal Zums wiffu flaidral isteikschu!“

„Usnemmeet jel, kaptein lungs!“ Knappers arri sawu wahrdu peelikka. „Zuhz brauzeji no semmes-razzejeem nebihstahs.“

„No nu teizeet! Ar gobdu nessu lihdsi schim sawus firmus mattus, bet kad nu pehz isnahktu, ka man teefas-rohkâs jakriht, to tad? ...“

„No tam naw to bihtees, Deews mans leeze-neeks!“ sweschneeze apswereja. „Relaujeet manni famaitaht!“

„Apdohmajeet, madam, ka us mannas kugges ne weena feewischka naw, tapat arri ihpaschas ruhmes preeksch dahmahm trahst; nesinnu, fur Zuhz warretu mist.“

„Buhschu ar to wifs masako ruhmiti meerâ, kaptein lungs, man spehka deesgan un duhscha labba; Deews manni us uhdewa pasargahs.“

„Nu lai tad tâ noteel!“ Rohnis teiza. „Nahzeet us kugges! Dohschu Zums sawa pascha kajiti (kugges istabina) un pats kaut kahdâ stubritē paglahbschohs. Warr buht, ka tatschu kahdu labbu darbu pasrahduja, un to wezs wihrs warr us sawa birka usgreest. Bet, madam, kad naw teefa, ka Zuhz fakkeet, tad apdohmajeet, ka mannu gobdu laupijuschi. Nahzeet nu, lai Deews palihds, ka labbi isdohtohs. Gribbeju wehl gastuse ee-eet, bet kad Zums passat dsennahs, tad cesim tuhlin.“

„Wezzais kapteins wedda dahmu us fugges un Knuppers neffa wiinas zetta-fohmu. Winna laiwâ kaphdama Knupperam dewa labbu dserramu nauhu un pateildamees tam rohlu sneedsa.

Matroschi azzis isplehta brihnedamees, ka kapteins ar dahmu atbrauzis. Rohnis tuhlin sweschneezi wedda sawâ kajite. Matroschi no Rohna bailes turreja un nedrihsteja wis prassibt, kas ta par dahmu effoht.

„Wai Tu wiinu jau redseji?“ tã mellais Wilks, kahds wezzu-wezzais matrosis, stuhmannam, wahrda Broks, auzis tschubsteja.

„Hm, hm!“ stuhmannis nonurdejahs. „Man dohmas, ka wezzais fahl zittu feewu mihtoht. Bet kad wiina wezenene to dabbutu sinnah!“

„Hm, hm! Al tã wiina sprauflatu!“

Matroschi wehl dasch daschadi isrunnajahs, tã jau laudis mehds darriht, kad kahda swescha leeta gad-dahs; weens melsch tã ohtris tã.

Bet par wisseem wairaf wihsdeggunis bij pawahrs, kam kapteins pawehleja, sweschneezi kohpt un ehdeenu tãpat, tã preeksch wiina pascha (kapteina) taifibt, jo ta effoht kahda rabbineeze, kas us Ameriku gribboht braukt. Wairaf lahrgais pawahrs neisdabbuja. Bet winsch apmeerinadamees dohmaja, ka pehzal ar dahmu paschu runnadams sinnaschoht wiffu, kas waijadfigs.

Wehl tai paschã wakkarã Rohnis ar dahmu ilgu laiku runnaja un pehz tam bij gluschi us wiinas pufsi, apfohljahs to glahbt un fargah, tã spehdams.

Dahma bij kahdu 23 gaddu wezza, kohht smukka, bet druzia tã tã flimmiga.

Lai gan pawahrs deesgan smalki un lunkaini ar to augstu dahmu apgahjahs — jo no augstas lahr-tas wiina bij — tomehr nedabbuja ne to sinnah.

Bilti fugges laudis nedabbuja dahmas redseht, jo wiina no pirma galla ne mas nenahza augschã. Bet wiffi mannija, ka wezzais Rohnis gluschi sawads palizzis. Pa preekschu, ka jau wezzi juhvas brauzeji eeradduschi, winsch spehzigus wahrduz mutte nehma un par aisdarru teem daschus lahstus peellikka, bet nu gluschi ehrmigi isklaufigahs, ka Rohnis daschu lahstu, kas jau, deht eeradduma, lihds pufferi ispruzzis, nehma atpaktat un dsinnahs, smalkali ar matroscheem runnah.

Pehzal, kad dahma pehz kahdahm diwahm neddelahm us fugges rahdijahs, matroschi gan sapratta, kapehz kapteins fahl smalkali runnah. Winna bij til laipniga un lahirdiga, ka ne weens tai us fugges effoht ne-eedrihstejahs bahrtees jeb lahdeht.

„Wai sinni, stuhmann,“ mellais Wilks teiza, „mehs ne mas neilgoimees pehz semmes un wiinas jaukumeem. Schim feewischkam tannis sillãs azzis passattotees ja dohma, ka paschã parahdifi effam.“

„Hm, hm!“ stuhmans smaidija un teiza, ka sawã muhschã kahdas smukkas schubbites ne-effoht redsejis.

Kahdas peežas neddetas jau bij pagahjuschas, kad

sweschneeze us fugges wairs nenahza. Bij faslim-musi. Kapteins wiinu katru deen apmelleja, un weenã rihtã matroschi Rohnam no azzim warreja redseht, ka ar dahmu eet gauschi flitti.

Schulbe bij tas weenigais, kas warr buht nopratta, kahda dahmai flimmiba; winsch smibka ween, kad no kajites ahra nahza.

Nu nahza wehtrainas deenas. Ruggineeem bij deen un nakti rohkas pilnas darba, un pawahrs ween til dabbuja dahmu redseht. Winsch mannija, ka sweschneeze effoht us mirschanu flimma. Zaur to wehtras laiku un fugges mehtaschanu flimmiba gahja wairumã. Winna lilla Schulbam teikt, ka gribboht ar kapteini runnah, un kad Rohnis ar wiinu isrunnajeas nahza atpaktat, kad waigs tam gauschi ruhpijs israhbijahs. Ruggel jau waijadseja fenn Nujorkã buht, bet wehtra bij to pawiffam no zetta nobsinnufti. Tas nu nebuhtu nelas, kad zitta leelaka nelaima nerahditohs. Sturmei nostahjotees palikka wifs gais peepeschi til kluffu, ka ne weena wehsmiaa nepuhã: fugges stahweja us weenas weetas. —

Lai flimmiba buhtu kahda buhdama, daktera us fugges nebij.

„Ar muhsu schubbiti buhs gan flitti,“ wakkarã stuhmans us mella Wilka fazzija, kad nu pat kapteins no kajites augschã nahza; muhsu lungs schlohbã luhpas, it tã buhtu wehrmeles eedsehris.“

„Hm, hm! Deesinn tã buhs. Par neekeem tahdu behdigu waigu nerahdih.“ —

Wehja wehl ne kahda nebij. Pultsten bewindõs wakkarã kapteins dewahs sawã gullu-weeta un nu palikka wifs kluffu. Rugges stahweja tã mels sahrks us uhdens.

Likkahs, ka wiffi gulleja, fugges waktneeki arri. Bet tã nebij wis; pawahrs Schulbe aismilkoht lihds kajitei, kur flimneeze gulleja un klausidamees litta ausi pee atflehgas zauruma. . . .

Dhtrã rihtã atradda kajite nomirruschu mahts un dsihwu behruu, kas brihnum schegli brehja. Schulbe bij tas pirmais, kas to jaunu notikkumu pasluddinaja.

(Us preekschu wehl.)

Smeeklu stahstini.

+ Sakteet jel kapehz Tums bahrda wehl gluschi melna un matti jau gluschi firmi?“

„Lapehz ka matti diwidesmit gaddu wezzafi neta bahrda.“

+ Schinni karrã kahdam saldatam lohde it tuwu pee firds fruhtris eestrehja, ka dakters brihnedamees prassija: „Kur juhfu firds bij, ka naw trahpita?“ „Ja dakter lungs, warr buht wiina man sahbalõs eekrittusi.“

Arbildedams redaktehrs A. Leitan.

No Benures atwehleidis.

Rihgã, 18. Februar 1871.